

BEP: Temeller, Tarihçe ve Yasal Dayanaklar Tarama Testi

1. Dünyada özel gereksinimli çocukların eğitim haklarını güvence altına alan ve BEP'in (IEP) ilk kez yasal bir zorunluluk olarak ortaya çıkmasını sağlayan 1975 tarihli 'Tüm Engelli Çocukların Eğitimi Yasası' (PL 94-142) hangi ülkede yürürlüğe girmiştir?

- a) İngiltere
- b) Amerika Birleşik Devletleri
- c) Finlandiya
- d) Fransa
- e) Türkiye

Çözüm ve Analiz: BEP'in tarihsel kökeni 1970'li yıllarda ABD'deki sivil haklar mücadelelerine dayanır. PL 94-142 yasası, özel gereksinimli her çocuk için bireyselleştirilmiş bir program hazırlanmasını zorunlu kılan milat kabul edilir. **Cevap: b**

2. Türkiye'de özel eğitim hizmetlerini düzenleyen ve BEP'in hazırlanması, uygulanması ve izlenmesine ilişkin usul ve esasları belirleyen temel yasal dayanak aşağıdakilerden hangisidir?

- a) 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu
- b) Türk Medeni Kanunu
- c) Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği
- d) Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliği
- e) Okul Öncesi Eğitim Yönetmeliği

Çözüm ve Analiz: Ülkemizde BEP süreci, MEB tarafından yayımlanan 'Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği' ile yasal çerçeveye oturtulmuştur. Bu yönetmelik BEP biriminin kurulmasından, kararların alınmasına kadar tüm detayları içerir. **Cevap: c**

3. BEP'in 'Bireyselleştirme' ilkesi düşünüldüğünde, aşağıdakilerden hangisi bir programın felsefesine aykırı bir uygulamadır?

- a) Öğrencinin güçlü yanlarının performans düzeyine yazılması
- b) Aynı tanıyı almış iki öğrenciye tamamen aynı amaçların belirlenmesi
- c) Ailenin BEP toplantılarına aktif katılımının sağlanması
- d) Amaçların öğrencinin hızı doğrultusunda güncellenmesi
- e) Destek eğitim hizmetlerinin türünün ve süresinin belirtilmesi

Çözüm ve Analiz: BEP 'etiket'lere (tanılara) değil, 'bireysel gereksinim'lere göre hazırlanır. İki öğrenci de 'Otizm' tanılı olsa dahi, ihtiyaçları farklı olacağından aynı programın kopyalanması bireyselleştirme ilkesine aykırıdır. **Cevap: b**

4. BEP geliştirme birimi (ekibi) ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- a) Birim başkanı okul müdürü veya görevlendireceği bir müdür yardımcısıdır.
- b) Öğrencinin dersine giren tüm öğretmenler ekibin doğal üyesidir.
- c) Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencinin kendisi de sürece dahil edilebilir.
- d) BEP kararları sadece okul rehber öğretmeni tarafından tek başına alınır.
- e) Aile, BEP hazırlama sürecinin vazgeçilmez bir parçasıdır.

Çözüm ve Analiz: BEP bir 'ekip' işidir. Hiçbir uzman (rehber öğretmen, özel eğitim öğretmeni vb.) programı tek başına hazırlayamaz. Kararlar ortaklaşa ve disiplinlerarası bir yaklaşımla alınmalıdır. **Cevap: d**

5. Aşağıdakilerden hangisi BEP'in 'dinamik ve esnek bir belge' olma özelliğini en iyi açıklar?

- a) Programın bir kez hazırlanıp yıl sonuna kadar hiç değiştirilmemesi
- b) Sadece kağıt üzerinde kalan bürokratik bir belge olması
- c) Öğrencinin gelişimine göre amaçların ve yöntemlerin süreç içerisinde revize edilebilmesi
- d) Her okulun aynı matbu formu kullanmak zorunda olması
- e) Programın sadece RAM tarafından güncellenebilmesi

Çözüm ve Analiz: BEP yaşayan bir dökümandır. Eğer belirlenen amaç öğrenciye çok kolay gelmişse veya öğrenci hedeflenen süreden önce başarıya ulaşmışsa program derhal güncellenmelidir. Esneklik, başarının anahtarıdır. **Cevap: c**

BEP Geliştirme Süreci, Ekip Çalışması ve Performans Analizi

6. BEP geliştirme birimi toplantılarına ailenin katılımı ve görüşlerinin alınmasıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi en doğru yaklaşımdır?

- a) Aile sadece toplantı sonunda alınan kararları imzalamakla yükümlüdür.
- b) Aile, çocuğun ev ortamındaki performansına dair en önemli veri kaynağıdır ve sürece aktif dahil edilmelidir.
- c) Teknik terimler nedeniyle ailenin toplantı sürecini anlaması beklenmez, bu yüzden katılımı semboliktir.
- d) Ailenin beklentileri, okulun fiziksel imkanlarından daha öncelikli değildir.
- e) Aile katılımı sadece özel eğitim sınıflarında zorunludur, kaynaştırma öğrencilerinde aranmaz.

Çözüm ve Analiz: BEP bir ekip işidir ve aile bu ekibin en doğal üyesidir. Çocuğun okul dışındaki becerilerini en iyi gözlemleyen kişi aile olduğu için, hedeflerin gerçekçiliği ailenin vereceği bilgilerle artar. **Cevap: b**

7. Bir öğrencinin eğitsel performans düzeyi yazılırken kullanılan dilin 'betimleyici, gözlenebilir ve ölçülebilir' olması neden hayati önem taşır?

- a) Öğretmenin ne kadar çok kelime bildiğini göstermek için.
- b) Programın sadece RAM (Rehberlik ve Araştırma Merkezi) tarafından onaylanmasını sağlamak için.
- c) İlerlemeyi objektif olarak takip edebilmek ve herkesin aynı durumu anlamasını sağlamak için.
- d) Öğrencinin yetersizliklerini daha vurgulu bir şekilde ifade edebilmek için.
- e) BEP dosyasının sayfa sayısını artırarak daha profesyonel görünmesini sağlamak için.

Çözüm ve Analiz: Muğlak ifadeler (ör: 'biliyor', 'anlıyor') ölçülemez. Bunun yerine '10'a kadar sayar' gibi somut ifadeler, öğrencinin nereden nereye geldiğini kanıta dayalı olarak sunar. **Cevap: c**

8. Aşağıdakilerden hangisi BEP geliştirme biriminde (ekibinde) yer alan üyelerden biri olan 'Gezerek Özel Eğitim Görevi Yapan Öğretmen'in temel sorumluluğudur?

- a) Okulun tüm idari ve mali işlerini yönetmek.
- b) Sadece disiplin sorunu olan öğrencilerin kaydını tutmak.
- c) Özel eğitim okulunda kadrolu olarak derse girmek.
- d) Birden fazla okulda eğitim alan öğrencilere veya destek eğitime ihtiyacı olan okullara rehberlik ve destek sunmak.
- e) Ailelerin tüm hastane ve tanı sürecindeki randevularını ayarlamak.

Çözüm ve Analiz: Gezerek özel eğitim görevi yapan öğretmenler, kadrolu özel eğitim öğretmeni olmayan okullarda BEP sürecine danışmanlık yapmak ve uygulamayı desteklemekle görevlidirler. **Cevap: d**

9. BEP hazırlama sürecinin mantıksal sıralaması düşünüldüğünde, 'Performans Düzeyinin Belirlenmesi' adımından hemen sonra hangi adım gelmelidir?

- a) Öğrencinin RAM'a sevk edilmesi.
- b) Uzun ve kısa dönemli amaçların oluşturulması.
- c) Öğrencinin karnesinin düzenlenmesi.
- d) Disiplin kuruluna öğrenci hakkında bilgi verilmesi.
- e) Okul binasının fiziksel olarak taranması.

Çözüm ve Analiz: Performans düzeyi, çocuğun 'nerede' olduğunu gösterir. Nerede olduğumuzu bildikten sonra 'nereye' gideceğimizi belirleyen amaçlar (uzun ve kısa dönemli) yazılır. **Cevap: b**

10. Aşağıdaki performans ifadelerinden hangisi BEP yazım standartlarına göre 'hatalı' veya 'yetersiz' bir ifadedir?

- a) Ayşe, verilen 5 adet tek basamaklı sayıyı nesne kullanarak toplar.
- b) Mehmet, bağımsız olarak ceketinin fermuarını çeker.
- c) Ali, okuma yaparken çok mutlu olur ve metni çok iyi anlar.
- d) Can, yardım almadan kalemni kalemtırışla açar.
- e) Elif, gösterilen 3 ana rengi %100 doğrulukla isimlendirir.

Çözüm ve Analiz: 'Mutlu olmak' veya 'çok iyi anlamak' subjektif ve ölçülemez kavramlardır. Performans düzeyinde gözlenebilir eylemler (yapar, çizer, okur vb.) kullanılmalıdır. **Cevap: c**

BEP Sorumluluklar, Etik Değerler ve Bağımsız Yaşam

11. BEP'in bir 'Gelecek Tasarımı' olarak nitelendirilmesinin temel amacı nedir?

- a) Öğrencinin tüm yaşam boyu ihtiyaçlarını karşılaması
- b) Sadece yasal bir zorunluluğun yerine getirilmesi
- c) Öğrencinin sosyal izolasyonunun sağlanması
- d) Öğretmenin iş yükünün azaltılması
- e) Sadece akademik başarının ölçülmesi

Çözüm ve Analiz: BEP, bir çocuğun sadece o anki akademik başarısını değil, yetişkinlik döneminde toplum içinde bağımsız bir birey olarak var olmasını sağlayan uzun vadeli bir 'gelecek tasarımı'dır. **Cevap: a**

12. Bruininks tarafından yapılan sınıflamaya göre aşağıdakilerden hangisi 'Bağımsız Yaşam Becerileri' ana kategorilerinden biri değildir?

- a) Günlük yaşam becerileri
- b) İstihdam ve çalışma becerileri
- c) Öz belirleme becerileri
- d) Akademik başarı ve sınav yönetimi
- e) Kişiler arası beceriler

Çözüm ve Analiz: Bağımsız yaşam becerileri; günlük öz bakım, toplumsal uyum ve çalışma hayatını kapsar. Bruininks sınıflamasında genel akademik başarı kriterleri değil, bireyin yaşamını tek başına sürdürmesini sağlayan işlevsel beceriler ön plandadır. **Cevap: d**

13. Bir öğrencinin BEP'inden ve bu programdaki amaçların gerçekleştirilmesinden temel olarak kim sorumludur?

- a) Milli Eğitim Bakanlığı
- b) Okul Müdürü
- c) BEP Geliştirme Birimi (Öğretmen, Aile, Uzman vb.)
- d) Sadece Rehber Öğretmen
- e) Sadece Sınıf Öğretmeni

Çözüm ve Analiz: BEP bir ekip işidir. Programdaki her amacın takibi ve gerçekleştirilmesi, BEP birimindeki tüm paydaşların (öğretmen, aile, okul yönetimi) ortak ve etik sorumluluğundadır. **Cevap: c**

14. Aşağıdakilerden hangisi BEP dokümanına atılan imzaların yasal ve etik işlevlerinden biri değildir?

- a) Hesap verilebilirlik sağlar.
- b) Yasal bir sözleşme niteliğindedir.
- c) Sorumlulukların paylaşıldığını gösterir.
- d) Öğrenciyi okuldan uzaklaştırmak için kullanılır.
- e) Hizmet sunma sözüdür.

Çözüm ve Analiz: BEP toplantı tutanağına atılan imzalar, öğrenciye sunulacak hizmetlerin yasal taahhüdüdür ve hesap verilebilirliği sağlar. Bu imzalar öğrenciyi korumak içindir. **Cevap: d**

15. Etik bir 'Eğitsel Performans Düzeyi' ifadesi yazılırken dikkat edilmesi gereken temel ilke nedir?

- a) Tanılayıcı etiketlerin sıklıkla kullanılması
- b) Genel ve muğlak ifadeler seçilmesi
- c) Sadece diğer okullardan hazır şablonların kullanılması
- d) Somut, gözlenebilir ve ölçülebilir veriler sunulması
- e) Sadece öğrencinin zayıf yönlerine odaklanması

Çözüm ve Analiz: Etik bir performans yazımı, öğrencinin şu anki durumunu verilerle ve somut örneklerle ortaya koymalıdır. Muğlak ifadelerden kaçınılmalıdır. **Cevap: d**